

Nr 1276

Av fru **Ryding m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 140, angående riktlinjer för det frivilliga skolväsendet.

Den yrkesinriktade delen av »mellanskolan» kommer enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 140 fortfarande att ge en alltför snävt målinriktad utbildning. De tre föreslagna obligatoriska ämnena, svenska, gymnastik och arbetslivsorientering, är inte en tillräckligt allmänbildande stomme av ämnen. Ämnet arbetslivsorientering, som förekommer endast i denna del av mellanskolan, är knappast att betrakta som ett allmänt ämne. Arbetslivsorientering kan med fördel sammankopplas med yrkesvägledning, då detta ämne troligen kommer att få ett fastslaget utrymme i hela mellanskolan och inte som för närvarande ges under timme till förfogande.

Samhällskunskap bör vara obligatoriskt ämne med starka inslag av nutidshistoria som i tillämpliga delar kan överföras från ämnet historia i fackskolans sociala linje. Ämnet samhällskunskap bör som obligatoriskt ämne i »yrkesskolan» syfta till att ge eleverna aktuell allmän information om samhället. I ämnet kan ingå t. ex. delar av fackskolans konsument- och familjekunskap.

Att göra ett främmande språk till obligatoriskt ämne i yrkesskolan ter sig självklart med tanke på internationaliseringen och ungdomens intresse för u-landsinsatser. Det kan påpekas, att Fredskåren inom SIDA rekryteras nästan helt från dem som fått yrkesutbildning i yrkesskolan, men bristande språkkunskaper är ofta ett hinder för dem.

Beträffande en större integration mellan skolformerna i mellanskolan, som remissinstanserna önskat, anser vi att denna fråga ej kan behandlas tillfredsställande utan en grundlig översyn av fackskolan. Den svårighet denna skolform har att få ett naturligt kompetensområde och de undersökningar som gjorts av elevernas ställning efter genomgången fackskola motiverar enligt vår mening en snabb översyn. Det är egentligen därför felaktigt och ologiskt att nu besluta om den yrkesinriktade delen av mellanskolan innan en prövning av erfarenheterna av fackskolan skett.

Beträffande arbetstid och lektionstid ansluter vi oss till den i propositionen föreslagna samordningen av lektionstiderna i mellanskolan. Den nuvarande ordningen med längre lektionstider i yrkesskolan är oacceptabel. Veckotimmarna bör, som också sägs i propositionen, vara samma för hela mellanskolan, alltså 35. Dessutom föreslås i propositionen att, som hit-

tills, yrkesundervisningen vid arbetsställe utanför skolan bör omfatta de arbetstider som gäller på arbetsstället. Detta är en allvarlig försvagning av jämlikheten mellan utbildningsvägarna i mellanskolan, då dessa arbetstider, som skall avpassas efter arbetsställets, kan gälla en avsevärd del av yrkesskolans utbildningsgrenar. I praktiken riskerar alltså yrkesskoleleverna att få betydligt sämre villkor än sina kamrater i den övriga mellanskolan. Yrkesundervisningen vid arbetsstället borde därför även den begränsas till 35 veckotimmar.

Vad gäller de handikappade eleverna bör på varje gymnasieort finnas minst en konsulent, som har att följa dessa elever efter grundskolan. I vissa större kommuner finns redan hjälpklasskonsulenter, och till dessa kan eleverna återkomma för diskussion om yrkesutbildning även sedan de praktiserat något år på arbetsmarknaden.

Med föreliggande proposition tas icke slutlig ställning till alla frågor som gäller »mellanskolan», och sådana viktiga problem som huvudmannaskap och skoledarorganisation liksom nya statsbidragsbestämmelser har ställts på framtiden, då utredningar pågår.

Vid den fortsatta behandlingen av riktlinjerna för det frivilliga skolväsendet anser vi att de av oss aktualiserade frågorna i denna motion måste beaktas, även om vi för dagen är beredda att anta proposition nr 140.

Med hänvisning till vad vi ovan anfört hemställer vi,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 140 måtte ge till känna de ovan i motionen anförda synpunkterna för beaktande i det fortsatta arbetet med riktlinjer för det frivilliga skolväsendet.

Stockholm den 1 november 1968

Gunvor Ryding (vpk) C. H. Hermansson (vpk) Gustav Lorentzon (vpk)

Erik Karlsson (vpk)

Eivor Marklund (vpk)